

ESMATASANDI TERVISEKESKUSE ARENGUKAVA

Kadrina Tervisekeskus

August 2015

Sisukord

Sisukord.....	2
Mõisted	3
Sissejuhatus	4
1. Tervisekeskuse organisatoorne struktuur ja teeninduspiirkond	5
1.1 Tervisekeskuse moodustavad juriidilised isikud	5
1.2 Esmatasandi tervisekeskuse teeninduspiirkond ja tervisekeskusse koonduvate perearstide teeninduspiirkond	5
1.2.1 Üldisloomustus.....	5
1.2.2 Rahvastik.....	7
2. Tervisekeskuses osutatavate teenuste ja teenust osutava personali kirjeldus	12
2.1 Perearstide ja teiste töökohtade jaotus teeninduspiirkonnas	12
2.2 Kavandatava tervisekeskuse ligipääsetavus	12
2.3 Osutatavad ja planeeritavad esmatasandi põhiteenused aastani 2030	13
2.4 Osutatavad ja planeeritavad esmatasandi teisesed ja toetavad teenused aastani 2030	17
2.5 Kadrina ETTK loomise põhjused ja mõju.....	19
2.6 Patsiendi käsitlemise standardid ja oluline töökorraldus.....	20
3. Tervisekeskuse ruumide loend ja kasulik pind	21
Kasutatud allikad	23

Mõisted

Kadrina Esmatasandi Tervisekeskuse (edaspidi Kadrina Tervisekeskus) arengukavas kasutatud mõistete selgitused vastavalt esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamise määrusele (Sotsiaalministeerium).

1. **Esmatasandi tervisekeskus (ETTK)** on taristu, kus samal infrastruktuuril osutatakse esmatasandi tervishoiu ja toetavaid teenuseid vähemalt järgmises ulatuses:
 - a. üldarstiabi teenust vähemalt kolme nimistuga perearsti poolt vähemalt 4500 isikule;
 - b. iseseisva õendusabi ambulatoorset teenust vähemalt koduõendusteenusena;
 - c. iseseisva ämmaemandusabi teenust ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenusena;
 - d. eriarstiabi ambulatoorset teenust vähemalt taastusravi füsioteraapia komponendi mahus ravikindlustuse seaduse § 30 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruse tähenduses.
2. **Esmatasandi tervishoiu põhiteenused:** üldarstiabi teenus, koduõendusteenus, ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenus, füsioteraapiateenus.
3. **Esmatasandi tervishoiu teisesed teenused:** apteegiteenus, hambaraviteenus, psühholoogilise nõustamise või vaimse õe teenus, töötervishoiuteenus, sotsiaalnõustamise teenus, koolitervishoiuteenus.
4. **Esmatasandi tervishoiu teenuseid toetavad teenused:** ambulatoorne eriarstiabi teenus (sisehaigused, üldkirurgia, oftalmoloogia, günekoloogia, psühhiaatria, otorinolarüngoloogia, dermatoveneroloogia või taastusravi); proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmise teenus; rehabilitatsiooniteenus.
5. **Tervisekeskuse teeninduspiirkond** on tervisekeskusesse koondunud tervishoiuteenuse osutajate teeninduspiirkonnad kokku arvestatult. Perearstide puhul nimistute teeninduspiirkondade summa; muude teenuse puhul arvestatakse senist ja kavandatavat teenuse osutamise geograafilist ulatust. Viimane võib kattuda nimistu teeninduspiirkondadega, aga ei pruugi.
6. **Tervisekeskuse teine tegevuskoht** on tervisekeskuses tegutsevate üldarstiabi osutajate tegevusloal kajastuv tervisekeskuse asukohast erinev tegevuskoht, mis ei asu maakonnakeskuses ega samas haldusüksuses ja kus on tagatud igapäevaselt vähemalt pereõe iseseisev vastuvõtt, perearsti vastuvõtt vähemalt kord nädalas ning muude spetsialistide teenused vastavalt vajadusele.
7. **Toimepiirkond** on keskuse-tagamaa-süsteem, mis koosneb toimepiirkonna keskusest (tõmbekeskusest) ning sellega funktsionaalselt seotud tagamaal asuvatest paikkondadest ja kohalikest keskustest, mille elanike jaoks see toimepiirkonna keskus on peamine igapäevase ja perioodilise liikumise sihtkoht ning mille ulatuses peaksid olema kaetud valdava osa elanike ja ettevõtjate vajadused nii tööhõive kui teenuste järele.

Sissejuhatus

Kadrina Tervisekeskuse arengukava on aluseks Kadrina valla teeninduspiirkonnas esmatasandi tervisekeskuse (ETTK) rajamisele ja esmavajalike tervishoiu teenuste tagamisele. Kadrina esmatasandi tervisekeskuse teeninduspiirkond koosneb Kadrina vallast Lääne-Viru maakonnas. Kadrina esmatasandi tervisekeskus teenindab kliente ka Haljala, Rakvere, Tamsalu, Tapa, Vihula ja teistest ümberkaudsete valdadest.

Arengukava koostamisel on lähtutud printsiibist tagada kohalikele elanikele kvaliteetsete esmatasandi tervishoiu teenuste kättesaadavus ja arendada välja kaasaegne infrastruktuur arstiabi pakkumiseks lähtudes majanduslikust otstarbekusest. Teenuste koondamine ühtsesse keskusesse muudab terviseteenuste pakkumise komplekssemaks, paindlikumaks ja efektiivsemaks.

Kadrina Tervisekeskuse rajamise eesmärk on tagada esmatasandi tervishoiu teenuste säilimine ja kvaliteetse meditsiiniteenuse pakkumine Kadrina valla elanikele. Esmatasandi tervisekeskuse rajamine Kadrina vallas tuleneb eelkõige vajadusest tagada piirkonnas esmatasandi teenuste jätkusuutlikkus. Selleks koondatakse tervishoiu põhiteenused ja teised teenused (apteegiteenus, hambaraviteenus) ühtsesse keskusesse. Tervisekeskuse rajamisega laiendatakse elanikele seni pakutavate tervishoiuteenuste ringi.

Arengukava ettevalmistamise käigus hinnati praegust olukorda terviseteenuste pakkumisel ning kohaliku elanikkonna vajadusi Kadrina vallas. Arengukava koostamisel on tuginetud Esmatasandi tervisekeskuse arengukava koostamise juhendile, Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduslike Rakendusuuringute Keskuse projekti aruandele „Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine“ (2013-2014), Statistikaameti ja Haigekassa andmetele, Kadrina valla arengudokumentidele jt. materjalidele.

Arengukava koosneb kolmest osast. Esimeses osas antakse ülevaade loodava tervisekeskuse teeninduspiirkonnast ja teeninduspiirkonnast. Teises osas kirjeldatakse tervisekeskuse personali ja osutatavaid teenuseid kuni aastani 2030. Arengukava kolmas osa annab ülevaate tervisekeskusesse planeeritavatest ruumidest.

1. Tervisekeskuse organisatoorne struktuur ja teeninduspiirkond

1.1 Tervisekeskuse moodustavad juriidilised isikud

Osaühing Kadrina Tervisekeskus on asutatud 1994. aastal. Alates 1998. aastast asub tervisekeskus Kadrinas Rakvere tee 1 korterelamu esimestel korrustel. Kadrina esmatasandi uus tervisekeskus planeeritakse rajada aadressile Lasteaia 1, millele on Kadrina vallal sõlmitud hoonestusõiguse seadmise leping. Hetkel asub aadressil Lasteaia 1 pooleliolev 4-korruseline korterelamu, mis on ehitatud 80-ndatel ja kuulub lammutamisele. Tabelis 1 on esitatud tervisekeskuse juriidilised andmed.

Tabel 1. Kadrina Tervisekeskuse juriidilised andmed

Asutuse nimi	Osaühing Kadrina Tervisekeskus
Omandivorm ja omanik	Kadrina vald
Olemasolevad tegevusload ja tegevuskohad	L03171, üldarstiabi osutamine perearstinimistu alusel Rakvere tee 1, Kadrina alevik, Kadrina vald, Lääne-Viru maakond
Planeeritava tervisekeskuse asukoht	Lasteaia 1, Kadrina alevik, Kadrina vald, Lääne-Viru maakond
Planeeritavad filiaalid ja nende asukoht	Filiaalide vajadus puudub. Loodav tervisekeskus katab teenindatava piirkonna (4912 elanikku) vajadused esmatasandi tervishoiuteenuste pakkumisel

1.2 Esmatasandi tervisekeskuse teeninduspiirkond ja tervisekeskusse koonduvate perearstide teeninduspiirkond

1.2.1 Üldiseloomustus

Kadrina esmatasandi tervisekeskuse (ETTK) teeninduspiirkond hõlmab Kadrina valda¹ (joonis 1). Teeninduspiirkonna pindala on kokku 355 km² ja piirkonnas elab 4912 elanikku (tabel 2). Kadrina vald asub Lääne-Viru maakonnas, mille keskus on Rakvere linn. Kadrina valla asustustihedus on 13,8 in/km², mis on väiksem maakonna keskmisest (16,4 elanikku km² kohta). Lisaks Kadrina vallale teenindab Kadrina ETTK laiemat piirkonda, patsientide hulka kuulub Haljala valla, Rakvere linna ja valla, Tamsalu, Tapa, Vihula jt ümberkaudsete valdade elanikke.

Arvestades Kadrina valla lähiaastate ühinemiskavatsusi teiste omavalitsustega on Kadrina tõmbekeskusena liitev ja siduv omavalitsus ning Kadrina ETTK võimekusele tuginedes on oluline selle paiknemine Kadrinas, kuna nii Kadrina valla elanikud kui ka lähimavalitsuste paljud elanikud on juba käesoleval ajal teinud valiku kasutada Kadrina Tervisekeskuse teenuseid, mitte teiste omavalitsuste pakutavaid.

¹Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine, Tartu Ülikooli Sotsiaateaduslike rakendusuuringute keskus RAKE, Osaraport 3, 2015

Tabel 2. Kadrina ETTK teeninduspiirkonna põhinäitajad seisuga 01.01.2014²

		Keskus	Asulad	Elanike arv	Pindala km ²	Asustus-tihedus in/km ²
Kadrina ETTK teeninduspiirkond	Kadrina vald	Kadrina alevik	37 küla, 2 alevikku	4912	355	13,8

Joonis 1. Kadrina esmatasandi tervishoiukeskuse teeninduspiirkond

Kadrina vald³

Kadrina on Lääne-Virumaa läänepoolseim vald, mis piirneb põhjas Vihula vallaga, loodes Haljala, idas Rakvere, lõunas ja edelas Tapa ja Tamsalu valdadega ning läänes Kuusalu vallaga (joonis 1). Valla põhjapiiril on Lahemaa rahvusparki lõunapiir. Kadrina vald hõlmab umbes 10% Lääne-Virumaa pindalast. Suuremad keskused on Kadrina ja Hulja alevik ning

² Statistikaamet

³ Kadrina valla arengukava aastateks 2013-2025

Kihlevere, Ridaküla ja Vohnja. Valda läbivad Tallinn-Narva ja Pärnu-Sõmeru põhimaanteed ning Loobu-Tapa tugimaantee ning Tallinn-Narva raudtee. Suurematest keskustest on lähim Rakvere, mis asub 15 km kaugusel, Tallinn on 85 km ja Tartu ning Narva 130 km kaugusel.

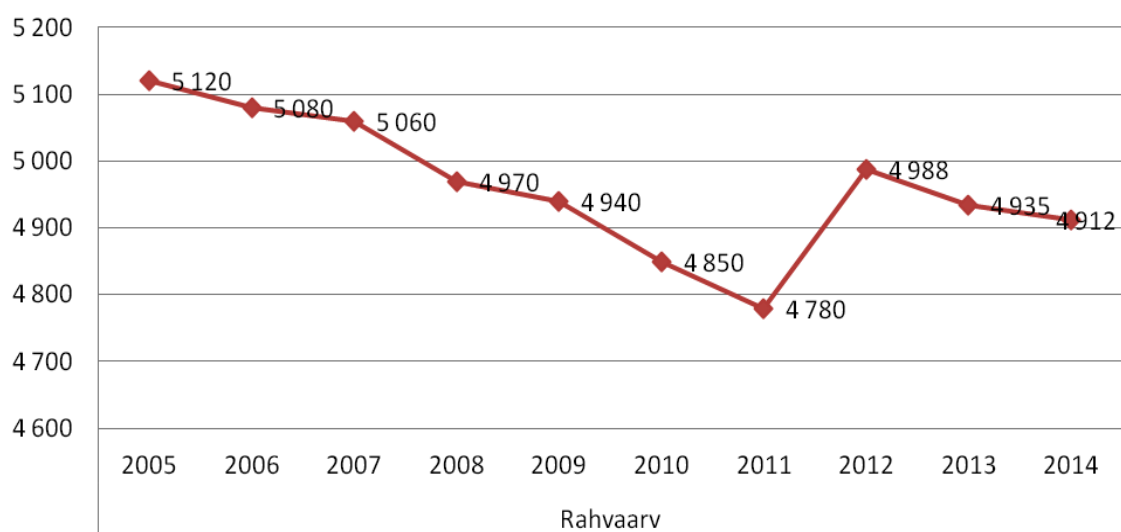
Seisuga aprill 2013 tegutseb Kadrina vallas 277 äriühingut. Peamised ettevõtete tegevusvaldkonnad on tööstuslik tootmine, põllumajandus ja metsandus. Aktiivselt tegeletakse ka kaubandusega, kuid kaubandusettevõtteid on väljaspool Kadrina alevikku piiratud arvul. Olulisemad tööandjad on Flexa Eesti AS, AS Reiden plaat, HAKA Plast OÜ, Aru Grupp AS ja Pixner OÜ. Kadrinas on tagatud alus-, põhi- ja keskhariduse omandamise võimalused, tegutseb keskkool, kus 2015. õppeaasta algusega õppis 573 õpilast. Vallas asub Kadrina Kunstidekool ja kaks lasteaeda, millest üks on lasteaed-alkkool ning teisel filiaal Hulja alevikus. Kadrina vallas on üks raamatukogu ja selle neli filiaali.

Tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna osas on vald kindlustatud oluliste teenustega. Vallas asub hooldekodu ja päevakeskus. Samal ajal vajab hooldekodu renoveerimist ja tervishoiuteenused ei ole elanikele kättesaadavad ühtsest keskusest. Kadrina Arengukava 2013-2025 kohaselt on võetud eesmärgiks tagada elanike igakülgne tervislik ja sotsiaalne toimetulek. Sellest tulenevalt on vald seadnud sotsiaalvaldkonnas üheks esmaseks ülesandeks ja tegevuseks Kadrina Tervisekeskuse projekteerimise ja ehitamise.

1.2.2 Rahvastik

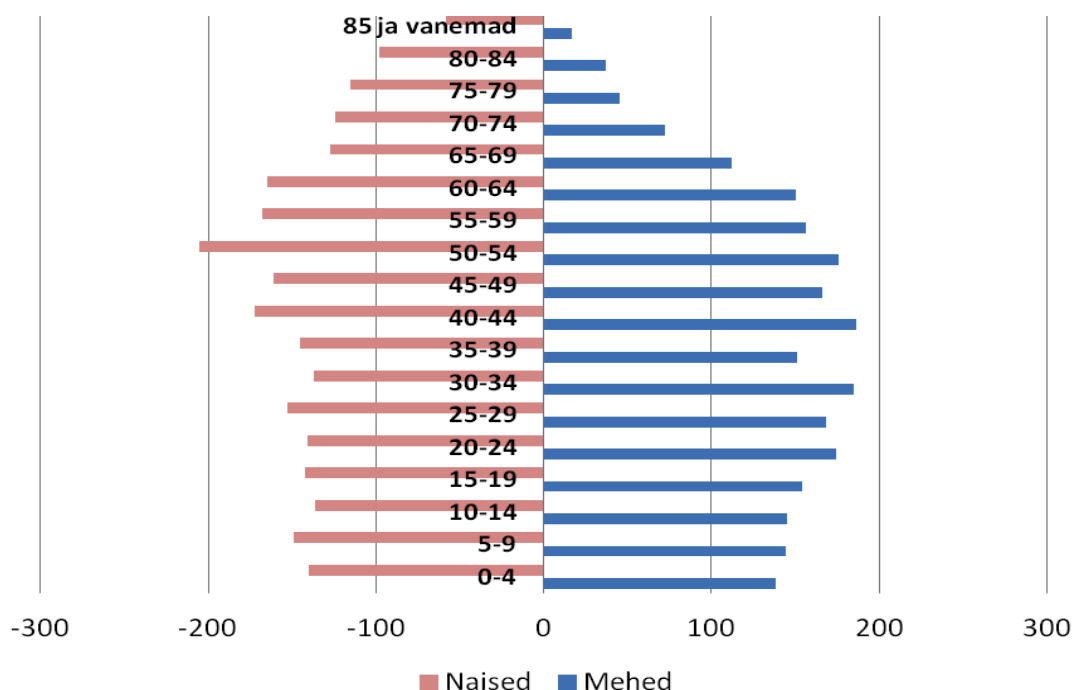
Rahvaarv Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas on Statistikaameti andmetel 01.01.2014.a. seisuga 4912 elanikku. 60% valla elanikest on vanuses 20-64; 5-19 aastaseid elanikke elab vallas 17,7%; 65-74 aastaseid elanikke on 8,9% ja üle 75 aasta vanuseid 7,5%. Kõige vähem on Kadrinas noorimasse vanusegruppi kuuluvaid elanikke, alla 4 aastaseid on 5,7%. Viimase 10 aasta jooksul on rahvaarv Kadrina vallas vähenenud 4,1% (208 elaniku võrra) (joonis 2). 2005. aastal elas piirkonnas kokku 5120 elanikku, 2014 aastal 4912 elanikku.

Rahvaarv on viimase 10 aasta jooksul vähenenud kõige rohkem vanusegrupis 5-19, võrreldes 2005. aastaga on elanike arv selles vanusegrupis Kadrina vallas vähenenud 15,5% (160 elaniku võrra). Elanike arv on suurenenud kõige rohkem vanemas vanusegrupis (üle 75 aastaste hulgas) 27,6%, 80 elaniku võrra ja noorimas vanusegrupis (kuni 4 aastaste laste hulgas) 15,8%, s.o. 38 lapse võrra.

Joonis 2. Rahvaarv Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas 2005-2014⁴

Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas elab 01.01.14.a. seisuga 2536 naist ja 2376 meest. Vastavalt soolisele jaotusele on Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas elanike hulgas sooline tasakaal kuni 70 eluaastani, mil mehi ja naisi on elanike hulgas peaaegu võrdselt. Mehi on 10-50 eluaastates elanike hulgas vaid veidi rohkem ja naisi 50-70 eluaastates veidi enam. Alates 70-ndatest eluaastatest on Kadrina vallas tugevas ülekaalus naised. 85 ja vanemate elanike seas on naisi 77,3%. (joonis 3).

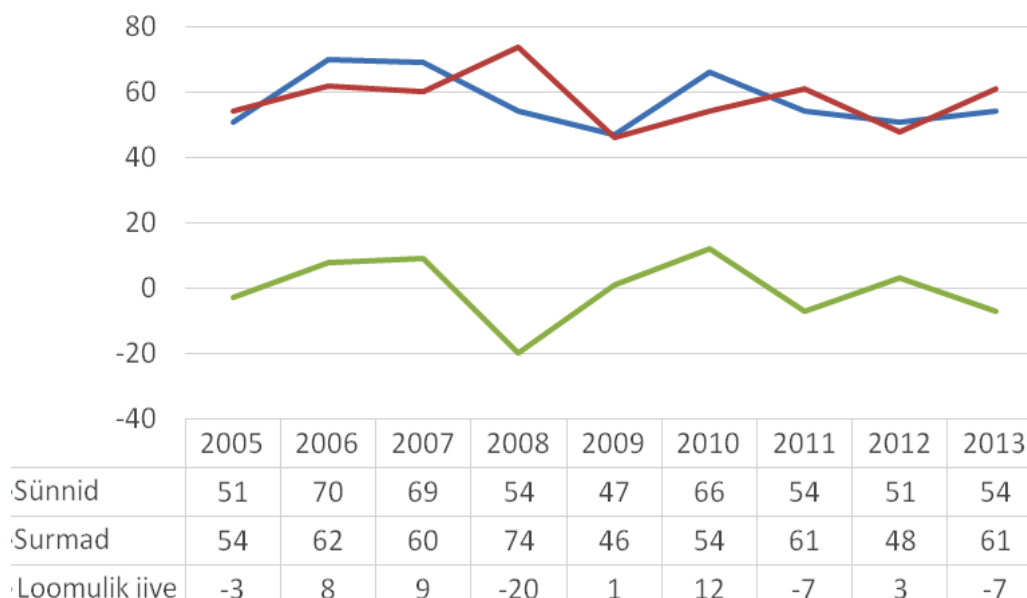

Joonis 3. Kadrina ETTK teeninduspiirkonna vanuseline ja sooline jaotus 01.01.2014⁵

Loomulik iive Kadrina ETTK piirkonnas on olnud perioodil 2005-2013 positiivne viiel aastal ja negatiivne neljal aastal (joonis 4). Kõige enam sündi registreeriti 2006. aastal (70) ja kõige enam surmasid 2008. aastal (74). Elanikkond on küll vananemas ja ülalpeetavate arv suurenemas, kuid vallas on sooline jaotus tasakaalus ja viimase 10 aasta jooksul on iive olnud mitmel aastal positiivne.

⁴ Statistikaamet

⁵ Statistikaamet

Joonis 4. Kadrina valla sünnid, surmad, loomulik iive perioodil 2005-2013⁶

Demograafiline töötururindeindeks⁷ näitab, et aastatel 2005-2007 oli ülekaalus tööturule sisenevate inimeste hulk võrreldes sealt väljuvate inimeste arvuga. Alates 2008. aastast on Kadrina vallas üha suurenev surve tööealisele elanikkonnale (tabel 3). Siiski, võrreldes Lääne-Virumaa ja Eesti keskmise demograafilise töötururinde indeksi näitajatega 10 aasta jooksul, peegeldavad Kadrina valla tööturu näitajad oluliselt jätkusuutlikumat mudelit.

Tabel 3. Kadrina ETTK teeninduspiirkonna demograafiline töötururindeindeks⁸

	Kadrina vald	Lääne-Virumaa	Eesti
2005	1,25	1,11	0,96
2006	1,11	1,04	0,91
2007	1,09	1,00	0,88
2008	0,99	0,95	0,84
2009	0,91	0,91	0,81
2010	0,80	0,86	0,79
2011	0,82	0,82	0,77
2012	0,80	0,80	0,78
2013	0,89	0,76	0,76
2014	0,90	0,78	0,72

Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas oli 31.03.2015. a seisuga 4652 ravikindlustatud isikut. Neist kindlustatud isikuid 2225, riigi poolt kindlustatud isikuid 191, võrdsustatud isikuid 2227, välislepingute alusel kindlustatud 7 ja lepingu alusel võrdsustatud isikuid 2 (kindlustusgrupid vastavalt Ravikindluse seadusele ja Haigekassa jaotusele⁹).

⁶ Statistikaamet

⁷ Eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5–14-aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

⁸ Statistikaamet

⁹ Haigekassa, <http://www2.haigekassa.ee/kindlustatule>

Teeninduspiirkonna elanikest (4912 inimest) on 94,7% kindlustatud isikuid (4652 inimest). Tabelis 4 on esitatud andmed ravikindlustatud isikute kohta vanusegruppide lõikes.

Tabel 4. Ravikindlustatud isikud Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas 31.03.2015.a. seisuga¹⁰

	0-19	20-39	40-59	60-79	80+	KOKKU
Kadrina vald	1124	1210	1214	882	222	4652

Prognoosi kohaselt kahaneb Kadrina vallas elanike arv järgmise 15 aasta jooksul. 2020. aastaks väheneb elanike arv 5% ehk 245 elaniku võrra ja 2030. aastaks 8,3% ehk 406 elaniku võrra. Kuid ka rahvastiku vähenemise korral ületab tervisekeskuse piirkond 4500 elanikku (tabel 5). Prognoosi aluseks on 2011. a rahvaloenduse andmed ja prognoos on koostatud Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse RAKE poolt. Elanike arvu vähenemine Kadrina vallas on väiksem kui maakonna keskmine, Lääne-Viru maakonnas väheneb 15 aasta jooksul elanikkond 14% (8417 inimest)¹¹.

Tabel 5. Elanike arv 2014. 01.01. seisuga¹² ja prognoos¹³

	2014	2020	2030
Kadrina vald	4912	4667	4506

Prognoosi kohaselt on 2030. aastaks suurenenud kõige rohkem vanemaealiste, üle 75-aastaste elanike osakaal (7,5%-lt 13,8%-le) ja 65-74 aastaste elanike osakaal 8,9%-lt 15,3%-le). Vaatamata elanikkonna kahanemisele püsib piirkonnas vajadus esmatasandi tervishoiuteenuste järele kõrge, vanemaealiste elanike osakaalu suurenemine piirkonnas osutab suurenenud vajadusele arstiabi järele. Vähenenud on aga elanike arv ja osakaal nooremates vanusegruppides. Vanuselist koosseisu Kadrina ETTK piirkonda kuuluvates valdades kuni aastani 2030 iseloomustavad tabel 6 ja joonis 5.

Tabel 6. Kadrina ETTK teeninduspiirkonna elanike arv vanusegruppide lõikes 2014. a 01. jaanuari seisuga¹³ ja prognoos¹⁴

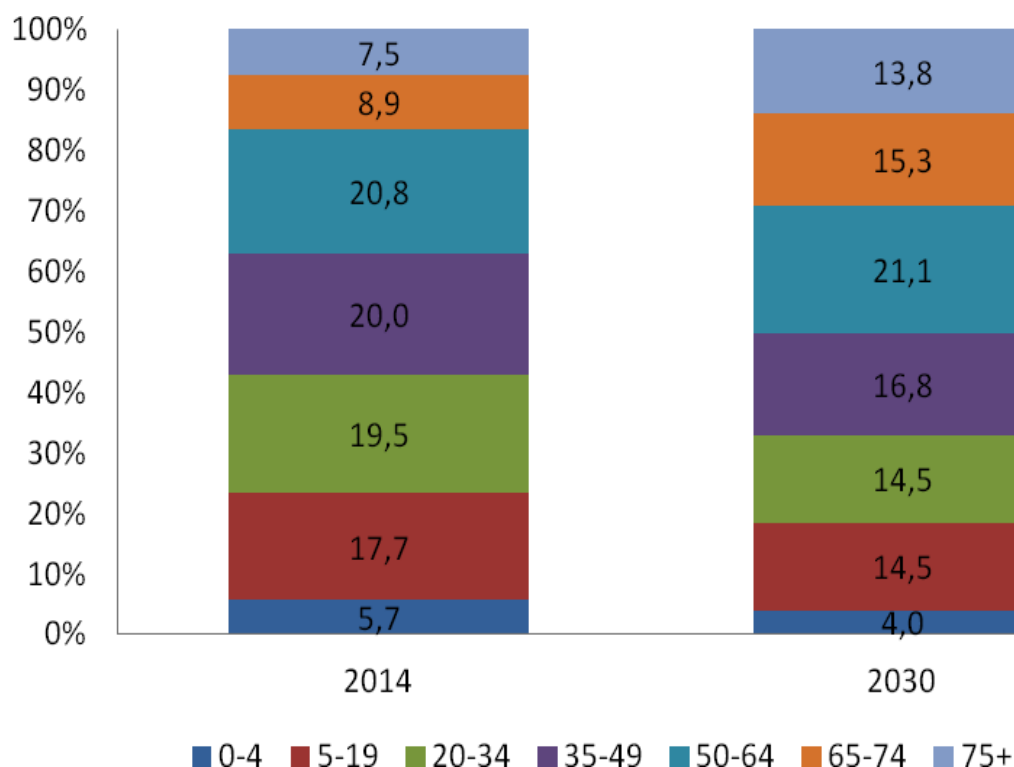
Vanusegrupp / Aasta	0-4	5-19	20-34	35-49	50-64	65-74	75+
2014	278	870	958	981	1020	435	370
2020	209	803	741	902	1018	571	423
2030	180	652	653	758	952	689	622

¹⁰ Haigekassa, 2015

¹¹ Statistikaamet, aluseks 01.01.2012 rahvaarv

¹² Andmed 01.01.2014.a. seisuga Statistikaamet

¹³ Andmed 2020 ja 2030 prognoosi kohta „Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine“, TÜ RAKE, Osaraport 3, 2015

Joonis 5. Kadrina ETTK teeninduspiirkonna vanuseline koosseis 2014 ja 2030 (%)

Kadrina on sarnaselt paljudele teistele Eesti piirkondadele vananeva elanikkonnaga vald, kus potentsiaalsete abivajajate ja krooniliste haigete osakaal 10-15 aasta jooksul tõuseb. Seega vajadus pideva arstiabi järele suureneb. Sellistes piirkondades on esmatähtis tugevdada esmatasandi tervishoidu ja parandada selle toimimist, kuna enamiku terviseprobleemide korral saab inimene lahenduse perearsti meeskonnalt¹⁴. Et toime tulla ees seisvate probleemidega on Kadrina valla üheks prioriteediks toimiva meditsiini- ja sotsiaälvõrgustiku arendamine ning elanikele igakülgse tervisliku ja sotsiaalse toimetuleku tagamine, sh perearsti teenuse tagamine ja arendamine¹⁵.

¹⁴ Tervishoiu arengusuunad aastani 2020

¹⁵ Kadrina valla arengukava aastateks 2013-2025

2. Tervisekeskuses osutatavate teenuste ja teenust osutava personali kirjeldus

2.1. Perearstide ja teiste töökohtade jaotus teeninduspiirkonnas

Kadrina ETTK loomisega pakutakse esmatasandi põhiteenuseid ainult Kadrina Tervisekeskuses ja üksikuid perearstipraksiseid teeninduspiirkonnas tegutsema ei jää. Teised teenused nagu hambaravi teenus, apteegi teenus ja sotsiaaltöötaja teenus koonduvad samuti Kadrina ETTK-sse. Tabel 7 iseloomustab teenuste pakkumise jaotust Kadrina vallas enne ja pärast tervisekeskuse rajamist.

Tabel 7. Esmatasandi tervisekeskuse teenuste pakkumine planeeritava tervisekeskuse rajamise eelselt ja järgselt

Hetkeseis, (2015 suvi)	Projekti järgselt
Osaühing Kadrina Tervisekeskus, Rakvere tee tn 1: - Perearsti ja –õe teenused - Ämmaemandusteenus - Koduõendusteenus - Hambaravi teenus	Kadrina Esmatasandi Tervisekeskus, Lasteaia tn 1: - Perearsti ja –õe teenused - Ämmaemandusteenus - Koduõendusteenus - Füsioteraapia teenus - Registraator - Hambaravi teenus - Apteegi teenus - Sotsiaaltöötaja teenus
Apteek, Nooruse tn. 1-3	

2.2. Kavandatava tervisekeskuse ligipääsetavus

Planeeritav Kadrina esmatasandi tervisekeskuse asukohaks on Kadrina vald, Lasteaia tn. 1 (joonis 6). Tervisekeskus hakkab paiknema elamurajooni vahetus läheduses korterelamute ja individuaalelamurajooni vahelisel alal. Tervisekeskuse juurde planeeritakse 40-kohaline parkla keskuse kasutajatele. Bussipeatus asub loodavast tervisekeskusesest 360 m kaugusel ja raudteejaam 600 m kaugusel. Maakonnakeskuse Rakverega on ühendus väga hea, bussid väljuvad 15-90 minuti tagant. Orienteeruv sõiduaeg on 20-30 minutit.

Joonis 6. Kadrina ETTK asukoht

2.3. Osutatavad ja planeeritavad esmatasandi põhiteenused aastani 2030

Esmatasandi tervishoiu põhiteenused on¹⁶:

- 1) üldarstiabi teenus;
- 2) koduõendusteenus;
- 3) ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenus;
- 4) füsioteraapiateenus.

Üldarstiabi teenus on ambulatoorne tervishoiuteenus, mida osutavad perearst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad.

Perearst on sellekohase eriala omandanud arst, kes osutab personaalset, laiahaardelist ja järjepidevat arstiabi igale isikule, sõltumata soost, vanusest ja haigusest.

Pereõde on koos perearstiga töötav erikoolituse saanud õde või ämmaemand, kes on läbinud pereõde spetsialiseeritud täiendkurse. Pereõde teostab iseseisvat vastuvõttu jälgides muu

¹⁶ Sotsiaalministeeriumi määrus nr 36 „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“, vastu võetud 12.08.2015

hulgas kroonilisi haigeid, tegelevad vaktsineerimise ja muu ennetustegevusega, nõustavad ägedate hingamisteede ja kergemate infektsioonidega haigeid, tegelevad vaimse tervise häiretega patsientidega jms. Pereõdedel on õigus väljastada krooniliste haigustega patsientidele teatud ravimite kordusretsepte, eeldusel et patsiendi seisundile on antud adekvaatne hinnang.

Perearst osutab koos pereõega järjepidevalt üldarstiabi, korraldab hooldust ja haigusi ennetavaid menetlusi kõigile oma nimistus olevaile isikutele vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seadusele ja sotsiaalministeeriumi vastavatele määrustele. Perearstiabi teenuse põhitunnuseks on taotlus osutada seda tervishoiusüsteemi esmase teenusena kõikide terviseprobleemide puhul, sõltumata patsiendi vanusest, soost või muudest isiklikest erisustest, tagades sellisel viisil piiramatut ja hea kättesaadavust kogu elanikkonnale.

Osaühingus Kadrina Tervisekeskus osutavad seisuga 04.05.2015.a. esmatasandi arstiabi 3 perearsti ja 6 pereõde (tabel 8). Hoone asub Kadrina vallas, Rakvere tee 1, mis on arstiabi teenuse osutamiseks kohandatud kortermaja. Kolme perearsti nimistu piirsuurus kokku on 6000 ja suurus seisuga 04.05.2015.a. on 5236 inimest. Tervisekeskuse patsientidest 4686 on kindlustatud ja 550 kindlustamata isikud. Lisaks Kadrina valla elanikele on tervisekeskuse patsientide hulgas Haljala valla, Rakvere linna ja valla, Tamsalu, Tapa, Vihula jt ümberkaudsete valdade elanikke.

Osaühingule Kadrina Tervisekeskus omastati 2015. aastal kolmandat aastat järjest Eesti Perearstide Seltsi poolt juhitud perearstipraksiste kvaliteedijuhise alusel tunnustus Eesti 40 parima perearstipraksise seas. Hindamisel võetakse arvesse näiteks praksise töökorraldust, arstiabi kättesaadavust, ravi kvaliteeti, haiguste ennetamist, arstiabi järjepidevust ning koostööd patsientidega.

Tabel 8. Perearsti ja -õe teenuse osutajad Kadrina vallas ja andmed nimistu kohta seisuga 04.05. 2015. a¹⁷

Teenuse osutaja	Tegevus -luba	Perearst	Pereõed	Nimistu suurus/ piirsuurus	Kindlustatud isikud/ Kindlustamata isikud
OÜ Kadrina Tervisekeskus Rakvere tee 1, Kadrina	L03171, tähtajatu	Laili Konist	Laina Kuuskla Marge Arandi	1863/2000	1674/189
		Astrid Inno	Mall Merisalu Tiina Lõõbas	1575/2000	1390/185
		Heli Truuver	Urve Vene Iiri Aasa	1798/2000	1622/176

Koduõendusteenus on püsiva tervisekahjustuse ja funktsionaalsete häiretega inimestele suunatud kodustes tingimustes arsti suunamisel osutatav teenus patsientidele, kes vajavad õendusabi. Koduõendusteenus on iseseisev õendusabi, mida võib osutada üldarstiabi osutaja või iseseisev õendusabi teenuse osutaja. Tüüpiline koduõendusteenuse vajaja on enamasti eakas ja mitme kroonilise haigusega inimene, kes vajab abi raviprotseduuride tegemisel.

Koduõendusteenuse osutaja Kadrina vallas on alates 2014. aasta juulist Haigekassa lepingupartnerina TNP Konsultatsioonid OÜ.

¹⁷ Terviseamet, Perearstinimistud, <http://mveeb.sm.ee/Nimistud/>?, 20.04.2015

Ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenuse hulka kuuluvad reproduktiivtervisega seonduvad tervist säilitavad ja edendavad ning haigusi ennetavad tegevused sh normaalse raseduse jälgimine, naise ja vastsündinu sünnitusjärgne jälgimine; nõustamine; ravimite väljakirjutamine oma pädevuse piires ning iseseisev või arsti poolt määratud ravi teostamine ja ravimite manustamine; uuringute määramine, tegemine ja hindamine. Ämmaemanda pädevusse kuuluvad ka lokaalsete ning ilma üldsümptomiteta kulgevate günekoloogiliste põletike ning rasedusaegse kerge aneemia ravile suunatud toimingud ja uuringud, sealhulgas normaalse raseduse ajal ning sünnitusjärgsel perioodil.

Ämmaemandusteenust osutavad eriharidusega pereõed osahingus Kadrina Tervisekeskus.

Füsioteraapia teenus on füsioterapeudi poolt osutatud mitmekülgne kehalistel harjutustel, asendavil, massaažil ja füüsikalistel meetoditel põhinev kompleksne teenus, mille eesmärgiks on täielikult või osaliselt taastada tugiikumis-aparaadi või organsüsteemi funktsionaalne võime, et patsient saaks paremini integreeruda normaalsesse elu – ja töökeskkonda. Füsioterapeut on taastusravi spetsialist, kes taastab või säilitab patsiendi/kliendi häirunud liikumis- ja tegevusvõimet kasutades selleks kehalisi harjutusi, massaaži ja erinevaid füüsikalise ravi võimalusi. Samuti kohandab füsioterapeut abivahendeid ja nõustab patsienti või tema lähedasi liigutusliku tegevusvõime säilitamisel või parandamisel. Füsioteraapia algab füsioterapeutilise seisundi hindamisega ning vastavalt sellele tegevusplaani koostamisega.

Füsioteraapia teenus seni iseseisva vastuvõtu teostajana Kadrina vallas puudub.

2020. ja 2030. aastal püsib Kadrina ETTK teeninduspiirkonnas vajadus kolme perearsti järele ja viie pereõde järele, mis näitab, et piirkonnas pikemas perspektiivis vajadus esmatasandi tervishoiuteenuste järele ei vähene (tabel 9). Koduõde teenuse vajadus suureneb ühe ametikoha võrra, füsioterapeudi ametikoha vajadus püsib ning ämmaemanda ametikoha vajadus väheneb. Perearstiteenuse ja ämmaemanduse abiteenuse prognoosimisel on lähtutud teenuse sihtrühmade ja teenuse olemasolevast ja normatiivsest sisust – teenuse osutamiseks vajalike tegevuste ajakulust¹⁸.

Tabel 9. Töökohtade vajaduse hinnang Kadrina ETTK-s¹⁸

	2011	2020	2030
Perearst	3,2	3,2	3,2
Pereõde	5,0	5,0	5,2
Koduõde	1,2	1,5	2,0
Füsioterapeut	1,4	1,4	1,4
Ämmaemand	0,7	0,6	0,5
Kokku	11,5	11,7	12,1

Kadrina ETTK-s hakkavad perearstiteenust pakkuma Kadrina Tervisekeskuse OÜ-s töötavad 3 perearsti ja 6 pereõde. ETTK-s alustab tööd täiskohaga füsioterapeut. Koduõendusteenuse pakkumiseks jätkub leping TNP Konsultatsioonid OÜ-ga. Ämmaemandusteenust hakkab pakkuma eriharidusega pereõde.

¹⁸ Andmed 2020 ja 2030 prognoosi kohta „Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine“, TÜ RAKE, Osaraport 3, 2015

2.4. Osutatavad ja planeeritavad esmatasandi teisesed ja toetavad teenused aastani 2030

Esmatasandi tervishoiu teisesed teenused on¹⁹:

- 1) apteegiteenus;
- 2) hambaraviteenus;
- 3) psühholoogilise nõustamise või vaimse tervise õe teenus;
- 4) töötervishoiuteenus;
- 5) sotsiaalnõustamise teenus;
- 6) koolitervishoiuteenus.

Esmatasandi tervishoiu teenuseid toetavad teenused on²⁰:

- 1) ambulatoorne eriarstiabiteenus sisehaiguste, üldkirurgia, oftalmoloogia, günekoloogia, psühhiaatria, otorinolarüngoloogia, dermatoveneroloogia või taastusravi erialal;
- 2) proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmise teenus;
- 3) rehabilitatsiooniteenus.

Apteegi teenus

Apteegiteenus on ravimite jaemüük või muul viisil väljastamine koos sellega kaasneva nõustamisega ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks kasutamiseks ning kasutaja teavitamisega ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest ning ravimite ekstemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine ja jaendamine. Apteegiteenust võivad osutada Tervishoiuametis registreeritud proviisorid ja farmatseudid ja teenuse osutamine on lubatud ainult Ravimiameti poolt väljaantud apteegiteenuse tegevusloa alusel. Apteek võib tegutseda tervisekeskuses põhiapteegina või haruapteegina.

Kadrina apteek asub Nooruse tn. 1-3, Kadrina, Lääne-Virumaa. Kadrina ETTK loomisel hakatakse apteegi teenust pakkuma tervisekeskuse ruumides Lasteaia 1.

Hambaraviteenus

Hambaraviteenus on suu piirkonna pehmete ja kõvakudede haiguste, defektide traumade ja kaasasündinud anomaaliade diagnostika, ravi ja ennetamine. Hambaravi võib teostada ainult hambaarst. Tegevuse eesmärgiks on säilitada ja/või taastada maksimaalselt nii funktsioon kui ka esteetika.

Kadrina vallas osutab hambaravi teenust OÜ Kadrina Hambaravi, mis tegutseb Kadrina Tervisekeskusega samades ruumides, Rakvere tee 1. Patsiente teenindavad 3 arsti: Maire Kruusamägi, Jane Pulver, Vitali Rudenok. Hambaravi teenust hakkab OÜ Kadrina Hambaravi OÜ edaspidi pakkuma Kadrina ETTK uutes ruumides Lasteaia 1.

Psühholoogilise nõustamise teenus

Psühholoogilise nõustamise teenuseks loetakse psühholoogi konsultatsiooni, individuaalteraapiat, pereteraapiat ja grupiteraapiat. Psühholoogilise nõustamise teenust osutatakse vastavat kutsetunnistust omava kliinilise psühholoogi poolt eriarsti s.h. perearsti saatekirja alusel. Vaimse tervise õe poolt osutatavateks teenusteks on õe vastuvõtt, raviplaani koostamine või muutmine ravimeeskonna poolt ja grupiteraapia psühhiaatri korraldusel. Kuni 31. detsembrini 2018 võib nimetatud teenuseid osutada terviseameti tervishoiutöötajate registris (<http://mveeb.sm.ee/>) registreeritud psühhiaatria erialal töötav õde.

¹⁹ Sotsiaalministeeriumi määrus nr 36 „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“, vastu võetud 12.08.2015

²⁰ *Ibid*

Kadrina vallas osutab psühholoogi teenust koolipsühholoog Kadrina Keskkoolis Rakvere tee 4.

Töotervishoiu teenus

Töotervishoiuteenus on töotervishoiuarsti, töotervishoiuõe, tööhügieeniku, tööpsühholoogi või ergonoomi (üldmõistes töotervishoiuspetsialist) tööülesande täitmine eesmärgiga aidata kaasa töötaja tervisele ohutu töökeskkonna loomisele, ennetada tööga seotud haigestumisi ning säilitada ja edendada töötaja tervist ja töövõimet. Põhilised töotervishoiuteenused on järgmised:

- töökeskkonna riskianalüüsi tegemine, sealhulgas ohutegurite parameetrite mõõtmine;
- töötajate tervisekontroll ja tervises seisundi hindamine;
- töötajate taastusravi korraldamine;
- tööandja nõustamine töö kohandamisel töötaja võimetele ja tervises seisundile;
- tööandja nõustamine töövahendite ja isikukaitsevahendite valikul ja kasutamisel ning töötingimuste parandamisel;
- tööandja ja töötaja psühholoogiline nõustamine.

Töotervishoiu teenust Kadrina vallas ei osutata, lähim võimalus selleks on Rakvere haigla polikliinikust, Tuleviku tn. 1. Rakvere haigla polikliinikus pakutakse töötajatele töotervishoiuarsti poolset töökohtade külastusteenust ja hinnangut asutuse riskianalüüsile; samuti töötajate tervisekontrolli. Kadrina ETTK loomisega jääb töotervishoiu teenuse pakkumine endiselt Rakvere haigla kaudu.

Sotsiaalnõustamise teenus

Sotsiaalnõustamise teenus on isikule vajaliku teabe andmine sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsmise võimalustest ning abistamine konkreetsete sotsiaalsete probleemide lahendamisel, edaspidise toimetuleku soodustamiseks. Sotsiaalnõustajaks on selleks tööks eriettevalmistuse saanud hoolekandetöötaja (sotsiaaltöötaja). Sotsiaalnõustamist korraldab üldjuhul vastav valla- või linnavalitsus.

Sotsiaaltöötaja teenust pakutakse Kadrina Vallavalitsuses, Rakvere tee 14, Kadrina. Kadrina ETTK loomisega hakatakse sotsiaaltöötaja teenust pakkuma tervisekeskuse ruumides Lasteaia 1. Sotsiaaltöötaja teenus on tihedalt seotud inimese tervisliku seisundi ja psühhosotsiaalsete riskitegurite hindamise ja analüüsimisega, seega on vajaduste ja toimetuleku võimaluste leidmisel otstarbekas pakkuda teenust tervisekeskuses koos teiste tervishoiu teenustega.

Koolitervishoiu teenus

Koolitervishoiuteenus on koolis või erandjuhtudel teenuseosutaja ruumides koostöös koolipidajaga osutatav ambulatoorne õendusabi tervishoiuteenus, millega tagatakse õpilastele tervise edendamine, tervisekaitse, haiguste ennetamine, vajadusel esmaabi andmine, krooniliste tervisehäirete ja puuete jälgimine ning arsti poolt määratud ravi teostamine. Koolitervishoiuteenust osutatakse üldhariduskoolis, sealhulgas erivajadustega õpilaste koolis, samuti kutseõppeasutuses põhihariduseta ja põhihariduse baasil õppivatele õpilastele. Koolitervishoiu teenus tagab kooliealiste laste tervise kvaliteetse jälgimise ja infovahetuse teiste teenuse osutajatega.

Koolitervishoiu teenust osutatakse Kadrina Keskkoolis. Kadrina ETTK loomisega teenuse osutamine ei muutu.

Ambulatoorsed eriarstiabi teenused

Ambulatoorne eriarstiabi teenust osutatakse tervisekeskuses sisehaiguste, üldkirurgia, oftalmoloogia, günekoloogia, psühhiaatria, otorinolarüngoloogia, dermatoveneroloogia või taastusravi erialal haiglaväliselt sellekohase tegevusloaga äriühing, füüsilisest isikust ettevõtja või sihtasutuse poolt.

Kadrina ETTK loomisega ei lisandu ambulatoorseid eriarstiabi teenuseid, teeninduspiirkonna elanikel on teenused kättesaadavad Rakvere haigla polikliinikust.

Proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmise teenust osutatakse haiguse, kõrge ea või puude tõttu proteesi, ortopeedilist või muud abivahendit vajavale isikule. Teenust osutavad tehniliste ortopeediliste abivahendite müügiga tegelevad firmad.

Kadrina ETTK loomisega ei lisandu ambulatoorseid eriarstiabi teenuseid, teeninduspiirkonna elanikel on teenused kättesaadavad Rakvere haigla polikliinikust.

Rehabilitatsiooniteenus on spetsialistide ja teenuse objektiks oleva isiku koostöös läbiviidav ja kontrollitav mitmesugune tegevus ebapiisava tegutsemisvõime kõrvaldamiseks või töö- ja eluolukorra parandamiseks. Teenuse osutamise kaudu soodustatakse isiku iseseisvat toimetulekut, sotsiaalset integratsiooni ja töötamise või tööle asumise soodustamist. Rehabilitatsiooniteenuse osutajaks seaduse mõistes on juriidiline isik, kes sõlmib selleks sotsiaalkindlustusametiga vastavasisulise lepingu. Rehabilitatsiooniteenust osutajaks on lisaks sotsiaalkindlustusametiga halduslepingu sõlminud juriidilistele isikutele ka need valitsusasutuste hallatavad asutused, kellel rehabilitatsiooniteenuse osutamine on põhimäärusejärgne ülesanne ning kes on registreeritud rehabilitatsiooniteenuse osutajana majandustegevuse registris majandustegevuse registri seaduse tähenduses.

Kadrina ETTK loomisega ei lisandu ambulatoorseid eriarstiabi teenuseid, teeninduspiirkonna elanikel on teenused kättesaadavad Rakvere haigla polikliinikust.

2.5. Kadrina ETTK loomise põhjused ja mõju

ETTK rajamine Kadrina vallas on põhjendatud, kuna lahendab mitmeid olulisi probleeme.

1. OÜ Kadrina Tervisekeskus asub erapinnal mistõttu puudub kindlus esmatasandi tervishoiu teenuste jätkuvuse osas pikemas perspektiivis. Kadrina esmatasandi tervisekeskuse väljaarendamisega luuakse tööks sobivad tingimused praegustele Kadrina vallas töötavatele perearstidele ja teistele esmatasandi tervishoiu teenuse osutajatele. Lisaks luuakse sellega tulevikus võimalus pakkuda kaasaegseid töötingimusi uutele perearstidele ja õdedele Kadrina vallas, millega kindlustatakse teenuse osutamise jätkuvus.
2. OÜ Kadrina Tervisekeskuse ruumid asuvad hetkel kortermajas, mis ei ole erinevaid esmatasandi teenuseid osutava kaasaegse ruumiprogrammiga keskuse jaoks sobiv hoone. Perearstide ja hambaarstide kasutuses on 4 korterit üldpinnaga 260,6 m². Olemasolevatesse ruumidesse ei ole võimalik kaasata põhikohaga spetsialiste osutamaks komplekselt esmaseid ning teisesid ja toetavaid tervishoiu teenuseid.
3. Täna saavad Kadrina elanikud füsioteraapia teenust Rakvere haiglast ja Kadrinas taastusravi võimalused puuduvad. Kadrina ETTK rajamisega osutatakse füsioteraapia teenust tervisekeskuses, mis muudab ravi ja taastusravi patsientidele oluliselt kättesaadavamaks ja parandab ravi kvaliteeti.
4. Kadrina valla elanikud kasutavad ravimite ostmiseks Kadrinas paiknevat apteeki aadressil Nooruse tn 1, kuid ka ümbruskaudsetes valdades ja Rakveres asuvaid

apteeki. Apteegi säilimiseks ja teenuse jätkuvuse tagamiseks Kadrina vallas kohapeal on oluline apteegiteenuse pakkumine loodavas Kadrina ETTK-s. Apteegi paiknemine tervisekeskuses ühelt poolt suurendab apteegi käivet ja teiselt poolt lihtsustab patsientide jaoks ravimite kättesaadavust.

2.6. Patsiendi käsitluse standardid ja oluline töökorraldus

Kadrina ETTK kavandamisel lähtutakse järgmistest alusdokumentidest ja standarditest:

- 1) Eesti ravikindlustuse süsteemi solidaarsuse printsiip. Ravikindlustuse seadusest tulenevalt tagatakse ravikindlustatutele ravi piirkondlikult võrdne kättesaadavus. Vastavalt Haigekassa geograafilise kättesaadavuse kriteeriumitele peab samalaadne ravi olema ravikindlustatutele ühtemoodi kättesaadav erinevates kohalikes omavalitsuse üksustes. Seejuures arvestatakse ka teenuse osutamise optimaalsust ja kvaliteeti, arvesse võetakse kindlustatud isikute paiknemist maakonniti (sh asustustihedust) ning senist teenusekasutust (sh kindlustatute liikumist).²¹
- 2) Kadrina ETTK planeerimisel kasutatakse soovitusliku alusdokumendina Eesti Perearstipraksiste Kvaliteedijuhist (2009). Perearstipraksise kvaliteedi käsiraamat määratleb üldised nõuded perearstiabi kättesaadavuse ja ligipääsetavuse kohta, info edastamise viisid patsiendile ning praksise üldise töökorralduse, et tagada patsiendile parimat võimalikku arstiabi teenust.
- 3) Kadrina valla arengukava aastateks 2013-2025 seab eesmärgiks toimiva ja areneva meditsiini- ja sotsiaälvõrgustiku Kadrina vallas ja sotsiaal- ja meditsiini valdkonnas hea ettevalmistusega personaliga kindlustamise. Selleks et saavutada eesmärk on võetud ülesandeks projekteerida ja ehitada Kadrina Tervisekeskus, mis vastaks valla elanike vajadustele ja oleks sobiv töötamiseks kõrge kvalifikatsiooniga perearstidele.

²¹ EHK eriarstiabi geograafilise kättesaadavuse kriteeriumid, Haigekassa

3. Tervisekeskuse ruumide loend ja kasulik pind

Perearstide vastuvõturuumid ja -tingimused Kadrina vallas täna ei vasta nõuetele. Tervisekeskuse ruumid on kohandatud kortermajast ja ruumide suurus jääb alla nõutud miinimumi. Planeeritavas esmatasandi tervisekeskuse ruumilahenduse koostamisel arvestatakse keskuses pakutavate teenustega ja personali koosseisuga ning võetakse aluseks TÜ RAKE poolt väljatöötatud ruumiprogramm²².

Planeeritava esmatasandi tervisekeskuse ruumide kasulik pind kokku on 494 m². Esmatasandi põhiteenuste kasulik pind on 386 m² ja teiseste teenuste kasulik pind on 104 m² (tabel 10).

Tabel 10. Tervisekeskuse ruumid

Kadrina ETTK ruumid	Arv	Nõutud* miinimum m ²	KOKKU m ²
1. PÕHITEENUSE RUUMID			386
Perearsti vastuvõtu kabinet	3	16	48
Pereõe vastuvõtu kabinet	6	16	96
Perearsti meeskonna protseduuride tuba (üks kolme perearsti kohta)	1	16	16
InvaWC	1	4,5	4,5
WC (1 tualett 9 üheaegse külastaja kohta)	1	1,5	1,5
Desinfektsiooniruum	1	8	8
Koduõe kabinet ja hoiuruum	1	12	12
Füsioterapeudi kabinet ja raviruum	1	40+10	50
Ämmaemanda vastuvõtu ja läbivaatuse ruum	1	16	16
Ämmaemanda abiruum	1	4	4
Üldruumid			
Personali riietusruum, dušš ja WC	1	8	8
Patsiendi fuajee/garderoob (20 külastaja kohta)	1	20	20
Registruur ja patsiendi ooteruum (laius 2,1m)	1	40	40
Koristusruum (üks 15 kabineti kohta)	1	2	2
Desinfektsiooni ruum (portatiivne autoklaav)	1	8	8
Ventilatsiooni, kütte- ja tehnoruumid (760 m ² -le)	1	40	40
Serveriruum	1	4	4
Abivahendite ruum (panipaik)	1	8	8
Nõupidamis- ja koolitusruum (1,2m ² inimese kohta)		12 (kui on 10 töötajat)	
2. TEISESED TEENUSED			108
Apteegi teenus	1	80	80
Hambaravi kabinet	1	16	16
Sotsiaaltöötaja kabinet	1	12	12
KOKKU			494

* Sotsiaalministeeriumi määruse „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“ seletuskiri

²² TÜ RAKE „Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine“, Osaraport 3, 2015

Põhiteenuste ruumide hulka kuuluvad vastuvõtu kabinetid perearstidele ja pereõdedele, protseduuride tuba, ämmaemanda vastuvõtu ja läbivaatuse ruum ning abiruum, füsioterapeudi kabinet ja raviruum ning koduõe kabinet ja hoiuruum. Lisaks kuuluvad põhiruumide hulka üldruumid, sh registratuur ja patsiendi ooteruum, garderoob, personali riietusruum, dušš ja WC jt ruumid. Teiste teenuste ruumid on hambaravi kabinet, apteegi ruumid ja sotsiaaltöötaja kabinet. Kadrina ETTK jääb Kadina valla bilanssi ja üldjuhtimine ning haldus toimub valla korraldamisel.

Konkreetses ruumiprogrammi koostamisel kasutati lähteandmetena tervise- ja tööministri määruse „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“ (edaspidi määrus) mille § 13 sätestab projekti kvalifitseerumistingimused ning sätestab muuhulgas, et projekti taotluses esitatud tervisekeskusesse ehitatavad ruumid peavad olema vastavuses tervisekeskuse ruumide juhendis sätestatud nõuetega (lg 1, p. 5). Seni kuni viidatud juhend puudub on võetud aluseks määruse seletuskiri ning lähtutud olemasolevast seadusandlusest.

Määruse seletuskirja kohaselt on toetuse maksimaalsed summad koostatud arvestusliku meetoodika alusel, vastavalt eeldatavale ruutmeetrite vajadusele erineva suurusega tervisekeskustes, võttes arvesse vastava tervisekeskuse nimistute, personali ja külastajate eeldatavaid keskmisi arve. Iga perearsti juurde on arvestatud kahe õe töökoht, so kolme perearstiga keskuses töötavad arvestuslikult 3 arsti ja 6 õde. Igale arstile ja õele on planeeritud omaette vastuvõtu kabinet suurusega 16 m². Vastavalt SoM 29.11.2001 määrusele „Nõuded perearsti tegevuskoha ruumidele, sisseseadele ja aparatuurile“ nr 116 peab koos töötavatel perearstidel olema vähemalt üks protseduuriruum kolme perearsti kohta suurusega 16 m². Planeeritud on 1 ämmaemanda vastuvõturuum keskuses suurusega 16 m², 1 vaimse tervise õe ja 1 sotsiaaltöötaja vastuvõturuumid suurusega 16 m². Planeeritud on 1 ruum koduõele arvestusega, et vajalik on arvutiga töökoht ruumis, ravitegevus toimub väljaspool tervisekeskust. Füsioteraapia vastuvõtu kabinet on suurusega 16 m², füsioteraapia grupiteraapia saali suurus on 20 - 55 m² lisaks riietus/pesemisruumiga (10 m²). Juhataja kabinet on planeeritud suurusega 12 m² arvestades arvuti töökohta ja nõupidamisvõimalust 2-3 inimesega. Nõupidamis-, koolitusruum on planeeritud 3 perearstiga keskuses (arvestusega 10 töötajat) 20 m², so 1,1 m² inimese kohta.

Lisaks on planeeritud üld- ja abiruumid. Tualettruume on planeeritud 9 üheaegse külastaja kohta vähemalt 1. Invatualettruumi suuruseks on planeeritud 5,5 m² ja tavatualettruumi suuruseks 1,5 m², lähtudes Neufert'i planeerimissuunistest. Koristusruume suurusega 2m², arvestusega vähemalt 15 kabineti kohta 1.

Garderoobi, fuajee (sh tuulekoda koos lastevankrite, ratastooli hoidmise pinnavajadusega) planeerimisel on arvestatud pinnavajadusega 20 inimesele 20 m². Ooteruumi (sh koridorid), registratuuriruumi planeerimisel on lähtutud kabinettide arvust ja ooteruumi laiusest (arvestusega ratastoolis liikujatega) 2,1m. Abiruumidest on planeeritud 1 serveriruum 4 m², abivahendite ruum 8 m², desinfektsiooni ruum portatiivsele autoklaavile 8 m². Ventilatsiooni ruum arvestusega 40 m² pindalaga ruum kuni 760 m² suuruse ala ventileerimiseks.

Määruses seletuskirjast kirjeldatud ruumiprogrammi kohaldatakse tervisekeskuse vajadustega lähtudes osutatavatest tervishoiuteenustest ja töökohtade arvu prognoosist ning ehitatava või renoveeritava hoonega.

Kasutatud allikad

1. Sotsiaalministeeriumi määrus nr 36 „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“, vastu võetud 12.08.2015
2. Eesti tervishoiu arengusuunad aastani 2020, Sotsiaalministeerium, 2014
3. Juhend tõmbekeskuste määramiseks, Regionaalministeeriumi valitsemisala, Tallinn, 2013
4. Statistikaameti kodulehekülg, statistika andmebaas, <http://pub.stat.ee/px-web.2001/dialog/statfile2.asp>, 24.04.2015
5. Kadrina valla arengukava aastateks 2013-2025, Kadrina vallavolikogu, 2013
6. Haigekassa kodulehekülg, <http://www2.haigekassa.ee/kindlustatule>, 23.04.2015
7. Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine, TÜ RAKE, 2015
8. Peatus.ee kodulehekülg, http://www.peatus.ee/#route_search, 21.04.2015
9. Terviseamet, Perearstinimistud, <http://mveeb.sm.ee/Nimistud/>?, 20.04.2015
10. EHK eriarstiabi geograafilise kättesaadavuse kriteeriumid, Haigekassa
11. Tervishoiuteenuste korraldamise seadus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/110032011009>
12. Peremeditsiinieriala arengukava aastani 2020 https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Tervis/Tervishoiususteem/Arstide_erialade_arengukavad/peremeditsiin_arengukava.pdf
13. Apteegiteenuse osutamise tingimused ja kord, <https://www.riigiteataja.ee/akt/854379>
14. Hambaravi eriala arengukava, https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Tervis/Tervishoiususteem/Arstide_erialade_arengukavad/hambaravi_1_.pdf
15. TTL teenuste sisukirjeldused- psühhiaatria, https://www.haigekassa.ee/sites/default/files/TTL/2015_01_05_psyhhaatria_ttl2015_kirjeldused.pdf
16. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/126022015017>
17. Sotsiaaltoetuste seadus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/123032015134>
18. Tehniliste abivahendite taotlemise ja soodustingimustel eraldamise tingimused ja kord, <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122012011>